

Список використаних джерел:

1. Бланк І.А. Торговий менеджмент [Текст] = Trade Management / І.А. Бланк/ – К.: Вид-во Укр.-Фін. ін-ту менеджменту і бізнесу, 1997. – 408 с.
2. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини / О.А. Грішнова. – К.: Знання, 2006. – 559 с.
3. Маркіна І. А. Методичні питання ефективності управління / І. А. Маркіна // Фінанси України. – 2000. – № 6. – С. 24-32.

Кілецька І., магістрантка
Науковий керівник: Ющишина Л.О., к.е.н., доцент
Східноєвропейський національний університет
ім. Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Проблема будь-якої підприємницької діяльності полягає в чітко сформованій моделі комерційного розвитку суб'єкта господарювання. Зрозуміло, що в умовах частотої зміни принципів регулювання національної економіки, деформації економічних процесів, важко говорити про ефективність моделі розвитку окремого підприємства. Проте значною мірою розвиток комерційної діяльності підприємства залежить від практичного налагодження та підтримування економіко-організаційного механізму, що ґрунтується на знаннях економічних законів розвитку будь-яких систем, явищ та процесів.

Залежно від механізмів активізації комерційної діяльності підприємства виділяють дві форми її розвитку: прогрес (розвиток від «нижчого» до «вищого») та регрес (розвиток від «вищого» до «нижчого»). Аналіз статистичних даних та узагальнення ведення підприємницької практики свідчить, що в економічних відносинах розвитку підприємств присутні елементи обох перерахованих форм.

Розвиток розглядається також як філософська категорія, що виражає вищий тип руху, зміни матерії і свідомості, зміну цілісних систем і «становить собою не всяку зміну в структурі об'єкта, а тільки якісну зміну, пов'язану з перетвореннями у внутрішній будівлі об'єкта, у його структурі, що становить собою сукупність функціонально пов'язаних між собою елементів, зв'язків і залежностей» [5].

Найхарактернішими рисами розвитку є: єдність кількісних та якісних змін, закономірність, взаємозв'язок, спрямованість, незворотність, суперечливість та розгортання в часі.

У своїй монографії Раєвнева О.В. виділяє три основні підходи до розуміння розвитку. Перший визначає розвиток як незворотній, спрямований, закономірний і унікальний процес змін відкритої системи у просторі та часі. За другим підходом розвиток є процесом формування нової відкритої системи, що виражається у якісній зміні складу, структури та способів функціонування системи. Третій підхід об'єднує вчених, розуміючих розвиток як процес трансформації відкритої системи,

---

характерною особливістю якої є постійна зміна цілей та перехід на нову траєкторію розвитку [4, с.108].

Розвиток як загальнонаукову категорію розглядають з трьох сторін: як закон, як принцип та як явище. Розвиток як закон характеризує перехід від одного буття до іншого, причому наступний стан буття буде іншим за попередній за кількісними або якісними характеристиками. Традиційно вважають, що наступний стан буття буде кращим за попередній. Розвиток як явище є протилежним до буття, яке знаходиться в незмінному стані. Розвиток як принцип є іманентною рисою буття, його невід'ємною характеристикою, що також зумовлює можливість подальших змін буття [3, с. 31].

Пащенко О.П. [2] пропонує розглядати розвиток підприємства в розрізі складових потенціалу підприємства, тобто враховувати майновий, виробничий, маркетинговий, фінансовий потенціал підприємства тощо.

Ми погоджуємося з думкою Дунської А.Р., яка розглядає розвиток підприємства в трьох основних аспектах: 1) технічний (науково-технічний) розвиток – спрямований на вдосконалення якості продукції, технології, послуг за рахунок впровадження техніко-технологічних нововведень; 2) ринковий розвиток – полягає в розширенні сфери споживачів, збільшенні частки ринку тощо; 3) організаційний розвиток – зорієнтований на розвиток окремого працівника, групи, вдосконалення системи та процесів управління [1].

Як показують дослідження наукових праць, не існує однозначної думки щодо поділу розвитку підприємства на види. Проте, на нашу думку, економічний розвиток виступає інтегруючим, оскільки для будь-якого комерційного підприємства досягнення економічного ефекту є необхідною метою господарювання, а інші цілі (соціальні, технічні) виступають обслуговуючими.

Прийнято вважати, що справа бізнесу – отримання прибутку. У розвинутому суспільстві – це забезпечення соціального добробуту й безбідного існування, що дозволяє захистити своїх працівників.

Отже, цілями комерційного розвитку підприємства мають стати:

- досягнення балансу інтересів постачальників, споживачів, акціонерів і працівників підприємства;
- дотримання кодексу корпоративної етики;
- скорочення розриву між принципами і практикою ведення бізнесу;
- справедливий розподіл економічних результатів комерційної діяльності.

Тому, будь-якого роду реформування і зміни мають спрямовуватися на досягнення цілей розвитку напрямів комерційної діяльності підприємства. Зазвичай, на підприємстві основні програми перетворень концентруються на факторах внутрішнього середовища – цілях, завданнях, структурі, технологіях і персоналу. Водночас, вони мають спрямовуватися на зміцнення зв'язків між організацією та зовнішнім середовищем. Елементи організації, на які мають спрямовуватися зусилля щодо змін, й утворюватимуть зміст перетворень – зміну стратегічних орієнтирів, техніко-технологічні зміни, організацію виробництва нового товару, зміцнення відносин з постачальниками чи споживачами тощо.

Список використаних джерел:

1. Дунська А.Р. Інноваційна стратегія як сучасний інструмент управління розвитком підприємства / А.Р. Дунська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.confcontact.com/20101008/5_dunska.htm

2. Пащенко О.П. Стратегічне управління розвитком підприємства / О.П. Пащенко // Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. – Хмельницький, 2011. – №2. – Т.2. – С. 99-103.

3. Погорелов Ю.С. Категорія розвитку та її експлейнарний базис / Ю.С. Погорелов // Теоретичні та прикладні питання економіки. – К., 2012. – Вип. 27, т. 1. – С. 30-34.

4. Раєвська О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : монографія / О.В. Раєвська. – Харків, 2006. – 496 с.

5. Философская энциклопедия. – Т.4: Наука логики – Сигети / гл. ред. Ф. В. Константинов. – М.: Советская энциклопедия, 1967. – 591 с.

Кіцела Є., студ.,

Науковий керівник: Савчук Т.В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна

ПРОБЛЕМА ВИБОРУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ФОРМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Ресторанний бізнес в Україні динамічно розвивається. За даними сайту Державної служби статистики України кількість закладів ресторанного господарства щороку зростає, але слід зазначити, що частка суб'єктів господарювання у ресторанному бізнесі, зареєстрованих як юридичні особи є незначною: у 2013 р. вона становила 17,58 %, а вже в 2016 р. – менше 10%.

Сьогодні склалась така ситуація на ринку, що більшість ресторанів не реєструються як юридична особа (далі ТОВ), а зареєстровані як фізичні особи – підприємці, або навіть як спілка двох підприємців: один з яких фізична особа – підприємець на спрощеній системі оподаткування, інший - підприємець на загальній системі оподаткування (якщо в закладі реалізують алкогольні напої для одержання відповідної ліцензії для цього).

Зважаючи на це, проведемо порівняльний аналіз різних форм організації діяльності, які використовуються у ресторанному бізнесі і причин такої ситуації у галузі. Це має вагомий практичний значення для всіх, хто вже провадить свою діяльність в ресторанному бізнесі та для тих, хто планує відкривати заклади ресторанного господарства.

З точки зору власників, які здійснюють свою діяльність у ресторанному бізнесі, умови функціонування в обох випадках суттєво не відрізняються. Для обраного виду діяльності є дозволеною і одна, і друга організаційна форми, але існує ряд